

CURS DE CATALÀ A DISTÀNCIA NIVELL D

PAUTES D'ESTUDI DE LA UNITAT 11

Ens acostem al final de curs i per això, cal continuar treballant de valent. Aquesta vegada ens centrarem en l'estudi de la unitat 11. Com sempre, es divideix en 5 àrees:

L'Àrea 1, Comprensió i expressió escrites (pàg. 424-425), a partir d'un fragment de l'obra *Curial i Güelfa*, ens permet anar estudiant les característiques del català antic.

L'Àrea 2, Expressió escrita (pàg. 426-430), continua tractant les convencions estilístiques, un tema encetat a la unitat anterior. Aquesta vegada, però, analitza les **abreviatures** i els tipus de lletra (**cursiva, negreta i versaleta**). D'acord amb el *Diccionari d'abreviacions* de l'Enciclopèdia catalana, de què ja us vaig parlar a la unitat 10, "una **abreviatura** és la representació d'un mot o dels mots d'una frase per alguna o algunes de les seves lletres, la primera de les quals ha de ser la inicial.

Les **abreviatures** s'escriuen amb **minúscules** i amb un punt al final del mot escurçat, per poder-les diferenciar dels mots no abreujats (pàg. – *pàgina*). Si es tracta d'una **abreviatura composta de més d'un mot** escurçat, cal deixar un espai en blanc entre mot i mot (a. C. / aC – *abans de Crist*). Algunes **abreviatures**, però, s'escriuen amb **majúscula inicial**: es tracta de les inicials dels noms de persona i dels tractaments protocol·laris (A. M. Alcover – *Antoni Maria Alcover*; Excm. i Mgfc. Sr. – *Excel·lentíssim i Magnífic Senyor*).

Hi ha **abreviatures** que es poden escriure també **amb una barra** al final del mot escurçat, o bé entremig, en el cas d'una abreviatura doble (c. o c/ - *carrer*). En cap cas, però, no poden coincidir el punt i la barra en una mateixa abreviatura.

Les **abreviatures que s'escriuen amb punt** es poden formar mitjançant **dos sistemes**: 1) per **truncament o suspensió**, en què la part final és omesa (col·l – *col·lecció*); 2) per **contracció**, en què totes o algunes lletres intensives del mot són omeses (Dra. – *doctora*; ctra. – *carretera*). Només en el cas d'aquest últim tipus d'abreviatures podríem formar-ne el plural, perquè conserven el final de la paraula que representen (Dres. – *doctores*; ctres – *carreteres*)."

Podeu completar aquesta informació a través d'un opuscle que ja us vaig recomanar també a la unitat anterior: [Abreviacions](#). Col·lecció "Criteris Lingüístics, 2", Secretaria de Política Lingüística, 2005

Quant a les altres convencions gràfiques, segons el *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* de J. M. Mestres, J. Costa, M. Oliva i R. Fité (1995), **la negreta** és un tipus de lletra de traç més gruixut que el normal. S'utilitza en els textos següents: 1) títols o subtítols, etc., de llibres o de qualsevol altre tipus de publicació que encapçalen el text; 2) les entrades de mots en diccionaris o altres obres lexicogràfiques, i 3) la signatura d'articles de corresponents, redactors i col·laboradors en diaris i altres publicacions periòdiques, tant si apareix el nom sencer com les inicials.

La versaleta és un tipus de lletra d'impremta majúscula d'una altura mitjana entre la majúscula i la minúscula del mateix cos. S'utilitza en els textos següents: 1) títols d'obres que se citen a elles mateixes dins d'un text; 2) els subtítols que encapçalen el text en algunes obres; 3) els folis literaris o explicatius, en què figuren optativament el títol de l'obra, el nom de l'autor, el capítol, el paràgraf, la pàgina, etc.; 3) els noms dels personatges, en les obres de teatre i en els guions de pel·lícules; 4) els cognoms dels autors; 5) la signatura d'epígrafs, i 6) la numeració romana dels segles i dels volums, toms, capítols, etc. d'una publicació.

La cursiva és un tipus de lletra d'impremta que presenta els caràcters amb l'ull inclinat cap a la dreta, sense traços d'unió, i vol imitar l'escriptura manual. En general, es pot dir que la cursiva té una funció diacrítica, és a dir, serveix per remarcar una lletra, una paraula o un fragment dins d'un text. En els textos ja escrits en cursiva, és la rodona que hi fa la funció diacrítica.

L'Àrea 3, Coneixements pràctics i teòrics del sistema lingüístic (pàg. 431-461), es divideix en 3 blocs:

Fonètica i ortografia (pàg. 431-436) – en aquest apartat es repassen les regles generals d'escriptura de les consonants nasals (m, n, ny) i de les laterals (l, ll, l·l). Són especialment interessants els quadres de les pàgines 432 i 433 del llibre, atès que incideixen en els aspectes amb més dificultat.

Morfologia (pàg. 439-446) – aquest apartat se centra en les preposicions. Es tracta d'un mot invariable, que relaciona un element sintàctic amb el seu complement. Tradicionalment, es classifiquen en **preposicions febles** i **fortes**. Vegeu el quadre que teniu a la pàg. 439 del llibre. En general, i en relació amb les preposicions febles, cal tenir en compte que les preposicions *amb*, *en*, *a* i *de* desapareixen davant la conjunció *que* (*Parla de política – Parla que la política li agrada molt*). D'altra banda, les preposicions *amb* i *en* s'han de canviar per *a* quan van davant d'un infinitiu, el qual introdueix una oració substantiva amb funció de complement preposicional (*Pensa en la Maria – Pensa a parlar de l'excursió*). La preposició *en* només és correcta davant d'un infinitiu amb valor temporal (*En acabar la conferència, hi hagué un refrigeri = Quan va acabar la conferència, hi hagué un refrigeri*). Finalment, tingueu en compte les remarques quant a l'ús d'algunes preposicions i locucions preposicionals, com ara *a causa de*, *no obstant*, *arran de*, *cap/fins*

a, com/com a, sota/baix, quant a/pel que fa a/tocant a, a mitjan, amb vista a/en vista de/en vistes de, a nivell de.

Podeu ampliar aquest tema a partir de la pàgina web del Servei Lingüístic de la Universitat Oberta de Catalunya – criteris lingüístics – [preposicions i locucions prepositives](#). Hi trobareu la informació següent: dades generals, canvi i caiguda de preposicions, el CD i la preposició *a*, preposicions i complements verbals, les preposicions *de/amb/per/per a* i l'ús de les preposicions en les expressions de lloc i de temps.

Sintaxi (pàg. 446-450) – en aquest apartat estudiareu l'**oració composta**, concretament l'oració adjectiva i la substantiva. Les oracions adjectives van sempre introduïdes per un pronom relatiu, simple o compost, que té l'antecedent dins l'oració principal i que exerceix una funció sintàctica en relació amb el sintagma verbal de l'oració adjectiva. Poden ser especificatives (*Haurem d'envernissar la tauleta que ens ha donat l'àvia*) i explicatives (*Aquesta tauleta, que és tan antiga, necessita una capa de vernís*). Les oracions substantives equivalen a un sintagma nominal i per tant, poden fer totes les funcions (subjecte, complement atribut, complement directe, complement indirecte, complement circumstancial o de règim verbal, complement predicatiu, complement del nom, d'adjectiu o d'adverbi i complement agent).

Lèxic (pàg. 450-461) – aquest apartat se centra en el **llenguatge administratiu**, definit com una varietat lingüística funcional o registre lingüístic que té un àmbit d'ús determinat (l'Administració). Es caracteritza pel fet d'usar unes formes lingüístiques específiques (terminologia precisa, formal i interpersonal; fraseologia que tendeix a la repetició i a la fixació rutinària; formes de tractament personal o títols de cortesia atorgats a una persona per la seva dignitat, autoritat, càrrec o rellevància social). A causa del seu caràcter formal, necessita una ordenació rigorosa del contingut intern i esquematització, d'una banda, i simplicitat i claredat, de l'altra.

A la pàgina web del Servei Lingüístic de la Universitat Oberta de Catalunya trobareu més informació relacionada amb el [llenguatge administratiu](#).

L'Àrea 4, Marc sociolingüístic i històric de la llengua (pàg. 462-467), continua treballant l'estat jurídic actual de la llengua catalana a partir de la situació lingüística de la Catalunya Nord i de l'Alguer i comparant-la amb altres comunitats lingüístiques, com ara Suïssa, Bèlgica o el Canadà.

L'Àrea 5, Expressió oral (pàg. 468-470), fa diverses propostes per treballar aquest tema a partir de la lectura en veu alta d'un text o simulant la intervenció en un programa de ràdio.

Calonge, maig de 2011

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE GIRONA

Oficina de Català de Calonge

Pl. Major, 2 - 17251 Calonge - calonge@cpln.cat - Telèfon 972 66 04 81 - Fax 972 60 94 32